

O'ZBEKISTAN RESPUBLIKASI OLIY TA'LIM, FAN VA
INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI

O'ZBEKISTAN RESPUBLIKASI SOG'LIKNI SAQLASH
VAZIRLIGI

QORAQALPOG'ISTON TIBBIYOT INSTITUTI

Ro'yxatga olindi
№ BD 29/1-8/1.10
2024 «12» 08

TIBBIYOTDA AXBOROT TEXNOLOGIYALARI
FANING MODUL DASTURI

OLİY TALİM

Bilim sohasi: 90000-Sog'lioni saqlash va ijtimoiy ta'minot
Ta'lif sohasi: 910000-Sog'lioni saqlash
Ta'lif yo'naliishi: 60910400-Tibbiy-profilaktika ishi

Nukus-2024

Fan/modul kodi	O'quv yili	Semestr	ECTS - Kreditlar
Fan/modul turi	Ta'lim tili	Haftadagi dars soatlari	
	Qoraqalpoq	3	4
1.	Fanning nomi	Auditoriya mashg'ulotlari (soat)	Mustaqil ta'lim (soat) ma (seat)
2.	I. Fanning mazmuni.		Jami yukla- tum (soat)
	I.I. Modulning maysadi – Tibbiyotta axborot texnologiyalardan foydalanish modulining bugungi kunda tibbiyot masallarini echisida, hamda davolash va ilmiy - amaliy faoliyatni sifatlari darajada olib borishda, axborot texnologiyalaridan to'g'ri foydalana oladigan kadrlarni tayyorlashda alohida o'tin tutadi. Bakalavrlik zamonaviy kompyuter texnologiyalari yordamida olingan tibbiy - biologik axborotni qayta ishlash, taxlil qilish, ish jarayonini avtomatlashtirish hamda to'g'ri qaror qabul qila olishi zarur. Jumladan, matematik modellasshtirish usublari, internet tarmog'ida, zamonaviy kompyuter texnologiyalari bilan ishlashni biliishi zarur. Axborot texnologiyalarining ahamiyati va rivojanishini tendensiyalarini bilishi texnik, dasturiy, tarmoq resurslaridan samarali foydalananish ko'nikmalarga ega bo'lishini tatab etadi.	60	
	I.2. Modulning vazifasi - tibbiyot sohasida kompyuter texnologiyalaridan foydalananishdagi nazariy va amaliy bilimlarni egallash, tibbiyotta qo'llanileyotgan fizik va matematik modellar to'g'risidagi zamonaviy nazariy bilimlarni egallash, tibbiy statistik ma'lumotlarni to'g'ri taxlil qila bilish, taxlil qilingan natiyalardan kelib chiqiqan holda kasallikning oldini olish yoki davolash yo'llarini aniqlash, axborot texnologiyalaridan foydalananish borasida asosiy amaliy ko'nikmalarga ega bo'lish, internet tarmog'ida ishlash, axborot qidirish va ulardan foydalananish, tibbiyot axborot tizimlari xususiyatlari, ma'lumotlar bazasini tashkil etish, ekspert tizimlari va axborot xavfisizligi asoslarini bilishi kerak.	60	
	II. Asosiy nazarriy qism (ma'ruba mashg'ulotlari).		120
2.1. Fan tarkibiga quyidagi mavzular kiradi:			
1-mavzu. Tibbiyotta ishchi o'rnlarini avtomatlashtirishda va tibbiy masalalarini echishda axborot texnologiyalari. Axborot texnologiyalar asoslari. Axborot haqida tushuncha. Axborot turlari. Texnika xavfsizligi. Tibbiyot masalarini echishda axborot-kommunikatsiya texnologiyalari. Dasturiy ta'minot.			
Informatika fanini vujudga kelish tarixi, uning asoslari va rivojlanish bosqichlari. Axborot tushunchalari, turlari va o'lchov birliklari. Sanoq sistemalari.			

Axborotlami kodlash.
Axborot haqidagi tushuncha. Axborot turlari. Texnika xavfsizligi. Axborot texnologiyalaridan foydalananishda texnik va gigienik qoidalari.
Shaxsiy kompyuterlari haqida umumiyy ma'lumotlar. Zamonaviy kompyuterlarning arxitekturasи va tarkibiy tuzilmasi. Axborotlarga ishllov berish, kiritish va chiqarish qurilmalari va ularning tavsifi. Axborot tashuvchi va saqlovchi vositalar. Shaxsiy kompyuterning dasturiy ta'minoti. Dasturiy ta'minot turlari: amaliy, tizimli, uskunali. Operasion tizimlar, ularning turlari va vazifalar, asosiy funksiyalari. Amaliy dasturlar praketi va ularning vazifalar. Axborotlarni arxivlash dasturlari. Windows operasion tizimi tarixi va unda ishlash asosları.
2-mavzu. Tibbiyotta ishchi o'rnlarini avtomatlashtirishda axborot texnologiyalari. Mantli axborotlarni qayta ishlash texnologiyasi. Microsoft Word matn muxarririning keng imkoniyatlaridan foydalananish.
Microsoft Word matn muxarririda fayl yaratish, strukturasini tizimli tashkil etish, matnli axborotlar bilan ishlash, tahirilash, saqlash, chop etish. Matn protsessori yordamida jadval, grafik ob'ektlar bilan ishlash va elektron hujjalarni shakllantirish.
Mundarijalar, kolontitular, ko'chirmalar shakllantirish. Xujjat xususiyatlarini va saxifa parametrlarini sozlash.
3-mavzu. Sonli ma'lumotlarni qayta ishlash texnologiyasi. Tibbiyot ma'lumotlarni kompyuter yordamida analiz qilish. Microsoft Excel jadval qidirishining keng imkoniyatlaridan foydalananish.
Elektron jadvallar bilan ishlash. Formula va standart funksiyalardan foydalananish yo'llari. Diagrammalar ustida ishlash.
Tibbiyot sohasiga oid jadval ma'lumotlarini guruhlash, tartiblash, saralash va filtrash. Elektron jadval fayllari xususiyatlarini va chop etish parametrlarini sozlash.
4-mavzu. Tibbiyotta multimedya ilovalarini yaratishidagi dasturiy vositalar. (Tibbiyot ma'lumotlarni taqdim etish uchun taqdimotlar yaratish MS Power Point dasturidan foydalananish). Axborotni saqlash, saralash va qidirish texnologiyasi. Tibbiyot axborot tizimlari. Mutaxassis shifokorning ma'lumotlar bazasini bosqaruvchi tizimlar. Ma'lumotlar bazasini loyiha shakllantirish. MS Access dasturiy ta'minotidan foydalananish.
Tibbiyot axborotlarni taqdimotlar ko'rinishida shakllantirish texnologiyasi. Konstruktori, makettlar va shablondardan taqdimotlar yaratishda optimal foydalananish. Taqdimotlarni animatsiya va namoyish etish. Taqdimotda turli ob'ektlarni joylashtirish. Tovush, tasvir, matn va xarakatlar uyg'unligini ta'minlash. Taqdimotni boshqarish.
Grafik ma'lumotlar va ularning turlari.
Tibbiyotta ma'lumotlar bazasi loyiha shakllantirish. Ma'lumotlarni strukturalash va

ma'lumotlar modellari. Ma'lumotlar bazasini ierarxiv, relyatsion va ob'eklga yo'naltirilgan modelari. Ma'lumotlar bazasining asosiy ob'ektlari. MS Access dasturiy ta'minoti. MS Accessda jadvallar, so'rovlar, shakllar, hisobllar va modullar bilan ishlash. MS Accessda ma'lumotlar kiritish va ularni tahrirlash, MBBT. Ma'lumotlar bazasini boshqarish tizimlari (MBBT).

5-mavzu. Telekommunikatsion tizimlar. **Telemedicina.** Tibbiyotda elektron va masofaviy o'qitish. Himovalangan aloqa kanallarini sozlash (VPN ulanish), ulardan foudalanish hamda electron pochta (Outlook) tizimida ishlash. Web saytlar yaratishga yo'naltirilgan dasturiy ta'minotlar.

Kompyuter tarmoqlari va uning turlari. Kompyuterlarning bir biri bitan bog'lanishi. Lokal, mintaqaviy va global tarmoqlar. Kompyuter tarmoqlari arxitekturasi. Simli va simsiz tarmoqlar. Tarmoqning apparat va dasturiy ta'minoti. Kompyuter tarmog'i protokollari.

Kompyuter tarmoqlarida manzil tushunchasi. Internet va internet tarmog'i, ularni tashkil etish. Internega bog'lanish usullari. Internetda adres tushunchasi va uning turkasi, yeb saytlar va ularning turkasi. Web saxifa va uning tuzilishi. Veb brouzerlar va ularning imkoniyatlari. Internet tarmog'ida qidiruv tizimlari. Internet axborot resurslari. Domen tushunchasi. Internet xizmatlari. Elektron pochta xizmati. Medline tizimi.

Tibbiyot sohasida Web sayt yaratishning dolzarbliyi, ahamiyati va yutuqlari. Veb dasturlash asoslari. Web saytlar yaratishga yo'naltirilgan dasturiy ta'minotlar (HTML). Matn, grafik, video, ovoz axborotlarini joylashtirish va tahrirlash.

6-mavzu. Tibbiyot tizimlarining axborot xavfsizligini ta'minlash asoslari. **Teletibbiyot tizimlari.** Teletibbiyotga yo'naltirilgan dasturiy ta'minotlar. "Elektron poliklinika", "Elektron hujjat aylanishi", "Bemor", "Xatlov", "Emlash" axborot tizimlaridan foydalanish.

Kompyuter viruslari, turlari va ulardan ximoyalanish. Axborot xavfsizligi tushunchasi. Axborotlarning ximoyalashni texnik va dasturiy vositalari. Tibbiy axborotlarni ximoyalash usullari. Kompyuter tarmoqlari xavfsizligini ta'minlash vositalari. Yopiq va ochiq kalitlar. Identifikatsiya va autentifikatsiya masalari. Elektron raqami imzo.

Mobil Teletibbiyot Laboratoriysi-Scaesnet. Mobil Teletibbiyot. "Elektron poliklinika", "Elektron hujjat aylanishi", "Bemor", "Xatlov", "Emlash" axborot fizimlaridan foydalananis. Axborot-kommunikatsiya texnologiyalaridan foydalangan xolda epidemik vaziyat monitoringi va nazorat qilish tizimi.

III. Amaliy mashg'ulotlar bo'yicha ko'rsatma va tavsiyalar.

3.1. Amaliy mashg'ulotlarning mavzular ro'yxati:

1-mavzu. Axborot haqidada tushuncha. Axborot tizimlari. Axborotni kodlash.

2-mavzu. Shaxsiy kompyuterlarning apparatli ta'minoti. Kompyuterning asosiy va qo'shimcha qurilmalari.

3-mavzu. Tibbiyot masalarini echishda amaliy dasturiy ta'minot. Windows operatsion tizimida ishlash asoslari. Windows operatsion sistemasining bazaviy ob'ektlari bilan ishlash.

4-mavzu. Tibbiyotda ishchi o'rinalarini avtomatlashirishda mantli axborotlarni qayta ishlash texnologiyasi. Microsoft Word matn muxarriri dasturidan foydalanish. Matnlarni taxrirlash dasturidan foydalanish qoidalari.

5-mavzu. Microsoft Word matn muxarririda hujjalarni saqlash, hujjatdan chiqish usullari. Microsoft Word matn muxarririda g'perssilka ob'ektlari bilan ishlam va tahrirlash

6-mavzu. Microsoft Word matn muxarriri dasturi bo'yicha amaliy ko'nikma qayta ishlash texnologiyasi. Microsoft Word matn muxarriri dasturidan foydalanish. Matnlarni taxrirlash dasturidan foydalanish qoidalari.

7-mavzu. Sonli ma'lumotlarni qayta ishlash texnologiyasi. Tibbiyot ma'lumotkarini kompyuter yordamida analiz qilish. Microsoft Excel elektron jadval muxarririning keng imkoniyatlaridan foydalanish.

8-mavzu. Microsoft Excel elektron jadval muxarriri dasturi bo'yicha amaliy ko'nikma

9-mavzu. MS Power Point ning dasturiy ta'minoti va uning imkoniyatlari. Prezentatsiya tayyorlash usullari va ularga qo'yilladigan talablar.

10-mavzu. Global tarmoqda ishlashni tashkil etish. Tibbiy-biologik axborotlarni mazulalar bo'yicha qidirish uchun web brauzerlardan foydalanish. Internet tarmog'ida foydalanuvchilar registratsiyasi.

11-mavzu. Himovalangan aloqa kanallarini sozlash (VPN ulanish), ulardan foudalanish hamda electron pochta (Outlook) tizimida ishlash. Internet tarmog'ida foydalanuvchilar registratsiyasi. Axborotlarni ilovalar bilan jo'natish va qabul qilish usullari.

12-mavzu. Web saytlar yaratishga yo'naltirilgan dasturiy ta'minotlar (HTML). Sahifa strukturası, dizayn, freymlari, mant, jadval, grafik, video ob'ektlari joylashirish va animatsiya biriktrirish texnologiyasi.

13-mavzu. Telekommunikatsion tizimlar. "Elektron poliklinika" axborot tizimidan foydalanish. "Elektron hujjat aylanishi", "Bemor", "Xatlov" va "Emlash" axborot tizimidan foydalanish Teletibbiyot. Tibbiyotda elektron va masofaviy o'qitish.

3.2. Modul davomida o'quv amaliyotni tashkil etish bo'yicha umumiyo'q ko'rsatma va tavsiyalar:

Talabalarning o'quv amaliyoti kompyuter xonalarida o'tkaziladi. Amaliy ko'nikmalarga o'qitish jarayoni batafsil rejalashiriladi va aniq hisob-kitoblariga

tavanib, maxsus dasturlar yordamida tibbiy statistikasi ishlash chiqiladi.

Amaliy ko'nikmalar orqali statistik hisoblash ishlari, ularni dasturlari va dizayni tuziladi va amaliyotda qo'llaniladi.

IV. Laboratoriya ishlarini tashkil etish bo'yicha quyidagi ko'sratmalar amalg'a oshiriladi.

Laboratoriya №1. Matlarni taxirlash dasturidan foydalanish qoidalari.

Microsoft Word dasturi yordamida matlarni taxirlash asoslari. Microsoft Word da jadval va grafik axborotlar bilan ishlash. Microsoft Word da gipermatnlar bilan ishlash.

Laboratoriya №2. Microsoft Excel jadval muxarriri yordamida tibbiy biologik tajriba natijalarini statistik qayta ishlash. O'rtacha qiymat, dispersiya, ishonchlilik intervalinini hisoblash.

Laboratoriya №3. Tibbiy biologik tajriba natijalarini korrelyatsion analiz qilish. I- korrelyatsiya koefitsienti va uni baholash.

Laboratoriya №4. MS Power Point dasturida grafik (diagramma va rasm), jadval, video ob'ektlari, animatsiya va gipersilkha elementlari bilan ishlash.

Laboratoriya №5. MS Access jadvallari bilan ishlash, so'rovlar o'matish.

V. Amaliy ko'nikmalar:

1. AKT ning arifmetik ishlash prinsplari. Axborot turlari va axborot haqida tushuncha.
2. AKT ning mantiqiy ishlash prinsplari. Sanoq sistemalar. Axborotlarni kodlash.
3. Shaxsiy kompyuterlarning apparatli ta'minoti. Kompyuterning asosiy va qo'shimcha qurilmalari.
4. Shaxsiy kompyuterlarning dasturiy ta'minoti. Windows operatsion tizimida ishlash asoslari. Windows operatsion sistemasining bazaviy obyektlari bilan ishlash.
5. Windows operatsion sistemasi muhitida papka va fayllar bilan ishlash.
6. Tibbiyotda ishchi o'rinalarini avtomatlashirishda mainli axborotlarni qayta ishlash texnologiyasi. Microsoft Word matn muharririning keng imkoniyatlardan foydalananish.
7. Microsoft Word matn muharririda gipersilkha obyektlari bilan ishlash va tahrirlash
8. Word tahrirlagichida jadval yaratish va formatlash. Jadvalga axborotlar kiritish, formatlash, axborotlarni tariflash va hisoblash.

9. Sonli ma'lumotlarni qayta ishlash texnologiyasi. Tibbiyot ma'lumotlarni kompyuter yordamida analiz qilish. Microsoft Excel jadval muharririning keng imkoniyatharidan foydalanish.

10. Microsoft Excel jadval muharririnda matn, formula, diagramma va giper-murojatlar bilan ishlash

11. MS Power Pointning dasturiy ta'minoti va uning imkoniyatlari. Prezentatsiya tayyorlash usullari va ularga qo'yiladigan talablar.

12. Namunaviy prezentatsiya tayyorlash. Prezentatsiyalar bilan ishlash (formatlash, chop etish, namoyish qilish).

13. Kompyuter grafikasi dasturlari bilan ishlash.

14. Tibbiyotda vizualizatsiya. Grafik muharrirlar va uning imkoniyatlari. Adobe Photoshop dasturidan foydalanish.

15. MS Access dasturida ma'lumotlar bazasini yaratish usullari va qo'llash doirasи. MS Access dasturida tibbiy-biologik axborotlarni saqlash uchun ma'lumotlar bazasini rejalashirish va yaratish.

16. MS Access dasturida jadvallar yaratish va uni tahrirlash. MS Access dasturi-da mayjud bo'lgan ma'lumotlar bazasidan kerakli axborotlarni qidiruv va tariflash vositalari yordamida izlash.

17. Global tarmoqda ishlashni tashkil etish. Tibbiy-biologik axborotlarni mavzular boy'icha qidirish uchun web brauzerlardan foydalanish.

18. Internet tarmog'ida foydalanuvchilar registratsiyasi. Elektron pochta bilan ishlash. Axborotlarni ilovalar bilan jo'natish va qabul qilish usullari.

19. Internet tarzida tibbiy ma'lumotlarni qidirish. Qidirish tizimlarini yaratish va uning ahamiyati.

20. Web 1.0 va Web 2.0 texnologiyalar.

21. Word, Excel, Power Point dasturlarida Web hujjatlarni yaratish.

22. Word, Excel, Power Point dasturi yordamida Web sahifaga gipersilkha va rasm qo'yish.

23. Web saytlar yaratishga yo'naltirilgan dasturiy ta'minotlar (HTML, Front Page, Word Press).

24. Sahifa strukturasi, dizayn, freymlari, mant. jadval, grafik, video obyektlari joylashtirish va animatsiya birkirish texnologiyasi.

25. Dasturiy ishchi platformalar yordamida Web-sahifalar yaratish.

V.I. Mustaqil ta'llim va mustaqil ishlar

6.1. Tavsiya etilayotgan mustaqil ishlarning mavzular ruyxati:

2-semestr

1. Tibbiy-biologik mazmunda differentsial tenglamalarni tuzish va echish.

<p>Tibbiyot, biologiya va farmatsiyaning amaliy masalalarini ochib berish.</p> <p>2. Tibbiy-biologik masala misolda matematik statistika elementlari, general va tanlov majmular, tasodifiy kattaliliklarning taqsimot qonunini yoritib berish.</p> <p>3. Tibbiy-biologik masalalarini echishda matematik statistika elementlaridan foydalanimish, korrelyatsion bog'lanishlar va regressiya tenglamasi.</p> <p>4. Tibbiyotda matematik modellashirish usulularini o'r ganish. Fizik va matematik modellasshtirish, olingan natijalar asosida prognoz qilish.</p> <p>5. Word matn taxrirlagichida hisoblash ishlarnini bajarish.</p> <p>6. Word matn taxrirlagichida hisoblash ishlarnini bajarish.</p> <p>7. Excel dasturida turli hisobotlar tayyorlash.</p> <p>8. Excel dasturida guruh talabalaring modullar bo'yicha o'zlashtirish ko'rsatkichi, siyat ko'rsatkichlarini hisoblash va jadval turish, natijalar asosida diagrammlar yaratish</p> <p>9. Tibbiy-biologik masalani echish misolda ma'lumotlarni tashkil kilish va kitobish. Ma'lumotlarni bazasini yaratish va ularni statistik qayta ishish</p> <p>10. Web sahifa yaratish. HTML fayllar yaratish.</p> <p>11. Tarmoq topologiyasi. Lokal tarmoq orqali axborotlar almashish.</p> <p>12. Global kompyuter tarmoklari.</p> <p>13. Gipertekst, gipermurojat va gipermedia tushunchalarini taysiflash</p> <p>14. Internet qidiruv tizimida axborotlar qidirish va tanlangan axborotlarni olish.</p> <p>15. Elektron pochta orqali turli axborotlarni jo'natish va qabul qilib olish.</p> <p>16. Zamonaviy axborot texnologiyalaridan bugungi kunda foydalanish darajasi, ularni tibbiyotning turli soxalarida ma'lumotlarni to'plashda, diagnostika va davolashda turgan o'mi.</p> <p>17. MBBT Access dasturida so'rov va hisobotlar tayyorlash.</p> <p>18. MBBT Access dasturida turli xil jadval strukturalarini yaratish</p> <p>19. Nanotexnologiyalar haqida umumiy ma'lumot berish, yaratilish va rivojlanish tarixini yoritish.</p> <p>20. Bugungi kun tibbiyotining turli soxalarida nanotexnologiyalardan foydalanshing asosiy sabablarini hamda uning natijalari.</p>
--

VII. Tibbiyotda axborot texnologiyalari moduli bo'yicha kurs ishi rejada ko'za tutilmagan.

VIII. Talim natijalari. Kasbiy kompetentsiyalari.

- berilgan mavzular bo'yicha axborot (referat) tayyorlash;
- nazariy bilimlarni amaliyotda qo'llash;
- avtomatlashtirilgan o'rnatuvchi va nazorat qiluvchi tizimlar bilan ishish;
- ilmiy maqola, anjumanga ma'ruba tayyorlash va h.k.

<p>6.2. <i>Taxsija etlabiga mustaqil ishlarning shakllari:</i></p> <p>Tibbiyotda axborot texnologiyalari modulli bo'yicha taxsija etlabiga mustaqil ishlarni turlari, vaziyali masala va prezentsiyalar shaklida amalga osinlidi.</p> <p>6.3. <i>Mustaqil ta'llim va mustaqil ishlarni tashkil etish bo'yicha umumiy ko'rsatma va taxsiyalar:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - ayrim nazzariy mavzularni o'quv adapiyotlari yordamida mustaqil o'zlash-
--

	<p>Mantli axborotlami qaya ishash texnologiyasi. Microsoft Word matnxarririnining keng imkoniyatlaridan foydalanish;</p> <p>- Sonli ma'lumotlarni qaya ishash texnologiyasi. Tibbiyot ma'lumotlarnini kompyuter yordamida analiz qilish. Microsoft Excel jadval muxarririniring keng imkoniyatlaridan foydalanish;</p> <p>- Tibbiyotda multimedya ilovalarini yaratishdagi dasturiy vositalar. (Tibbiyot ma'lumotlarini taqdim etish uchun taqdimotlar yaratish MS Power Point, Prezi, Adobe Flash Player dasturidan foydalanish);</p> <p>- Mutaxassis shifokorning ma'lumotlar bazasini boshqaruvchi tizimlar. Ma'lumotlar bazasini loyihalashirish. MS Access dasturiy ta'minotidan foydalanish;</p> <p>- Telekommunikatsion tizimlar. Telemeditsina. Tibbiyotda elektron va masofaviy o'qitish;</p> <p>- Web saytlari yaratishga yo'naltirilgan dasturiy ta'minotlar. Tibbiyot tizimlarining axborot xavfisligini ta'minlash asoslari malakalariga ega bo'lishi kerak.</p>
IX. Ta'lim texnologiyalari va metodlari	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Ma'ruzalar ✓ Guruxlardacha ishash ✓ Takhdimotlarni kilish <ul style="list-style-type: none"> ✓ Jamoa bulib ishash

2. Bazarbaev M.I., Ermetov E.Ya., Sayfullaeva D.I., «Ta'limda axborot texnologiyalari», Darslik. Toshkent. 2018 y.
3. Omelchenko V.P., Demidova A.A. Meditsinskaya informatika, Uchebnik. M.: GEOTAR-Media. 2019 g.
<i>Qo'shimcha adabiyotlar:</i>
1. Shortliffe, E. H., & Cimino, J. J. (2013). <i>Biomedical informatics: computer applications in health care and biomedicine</i> . Springer Science & Business Media.
2. Shortliffe, E. H., & Cimino, J. J. (2014). <i>Biomedical Informatics: Computer Applications in Health Care and Biomedicine</i> .
3. Lambert, J., & Lambert, S. (2015). <i>Windows 10 Step by Step</i> . Microsoft Press.
4. Abdugodirov A.A., Pardaev A.X. Masofali o'qitish nazariyasi va amaliyoti. -T. Fan, 2009.
5. Agaponov S. V. i dr. Sredstva distantsionnogo obucheniya. Metodika, texnologiya, instrumentariy. / Avtor: Agaponov S. V., Djaliashevli 3. O., Kechman D. L., Nikiforov I. S., Chenosova E. S., Yurkov A. V. / Pod red. Z.O. Djaliashevli. — SPb.: BXV-Peterburg. 2003. — 336 s: il.
6. Andersen, Bent B. Multimedia v obrazovanii / Bent B. Andersen, Katya van den Brink – M.: Drofa, 2007. – 224 s.
7. Ibragimov I. M. Informatsionne texnologii i sredstva distantsionnogo obucheniya: ucheb, posobie dlya stud. vrssh. ucheb. zavedeniy / I. M. Ibragimov ; pod red. A. N. Kovshova. — 2-e izd., ster. — M.: Izdatelskiy tsentr «Akademiyav», 2007. — 336 s.
8. Krasnova G.A., Belyaev M.I., Solovov A.V. Texnologii sozdaniya elektronix obuchayuuix sredstv: 2-e izdanie. — M.: MGU, 2002. — 304 s.
9. Sabirova D.A. Multimediyne sistemi i texnologiji. Uchebnoe posobie -T: TGEU, 2012 g.
10. Sabirova D.A. Multimedia tizimlari va texnologiyalari. O'quv qullamma -T: TDIU, 2014 y
11. Muxammad Amin Yahyo. Internetdagi tahdidlardan himoya, "Muvoroumaxr" nashriyoti, 2016 y.
12. Xolmatov T.X. Informatika i informatsionne texnologii. T.: "UME"si, 2003 g.
13. Sattorov A. Ma'lumotlar bazasini boshqarish sistemasi. T.:Fan va texnologiya, 2006
14. Xolmatov va boshqalar. Informatika, Oliy o'quv yurtlari uchun darslik, O'qituvchi T. 2003.
15. Safarov T.S. Tajribaviy ma'lumotlarni qaya ishash usullari. O'quv qo'llama Samarcand, Sam DU, 2001 y.
6. Asosiy va qo'shimcha o'quv adabiyotlar hamda axborot mambahalari
<i>Asosiy adabiyotlar:</i>
1. Bazarbayev M.I., Tulaboyev A.K. va boshq., Tibbiyotda axborot texnologiyalari, Darslik. Toshkent. 2018 y.

Internet saytlari:

1. <http://www.zlyonet.uz>
2. <http://www.edu.uz>
3. <http://www.pedagog.uz>
4. www.fma.uz
5. www.lex.uz
6. <https://www.coursera.org/>
7. <http://www.dlearn.org/>
8. <http://www.sakaiproject.org>
9. <http://dc.uz/>
10. <http://www.active.uz/>
11. <http://vacademia.com>
12. <http://elearning.zn.uz/>
13. <https://gnomio.com>
14. <http://www.efrontlearning.net/>
7. Fan dasturi Qoraqalpogiston tibbiyot instituti tomonidan ishlab chiqilgan va tasdiqlangan. Institut kengashining №11 bayonnoması «68 08 2014yil.
8. **Fan/modul uchun masullar:**
 1. Ibraimov Quralbay Genjebaevich – assistent.
9. **Taqrizchilar:**
 1. Djaykov G. – TATU Nukus filiali fizika-matematika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
 2. Paxratdinov A.A. – Qoraqalpog'iston tibbiyot instituti «Anatomiya, klinik anatomiya, gistologiya, fiziologiya va biofizika» kafedrasi dotsenti, k.f.n.